

Ráðstevnan byrjar fríggjadagin:

Smátjóðir, kyn og visjónir

TURID KJØLBRO

Komandi dagarnar eru Føroyar karmur um norðurlandsku ráðstevnuna Smátjóðir, kyn og visjónir. Maria á Dul, stjóri á starvsfólkadeildini í Almanna- og heilsumálastýrinum, og Súanna Nolsøe, fulltrúi í Almanna- og heilsumálastýrinum, hava lagt ráðstevnuna til rættis.

Embættisfólk, politikarar, fakfelagsfólk og starvsfólk innan nógvar ymskar yrkisbólkar úr øllum norðurlondunum koma higar at taka lut og halda fyrilestur um javnstøðu, hvussu hon roynist í verki og hvørji framtíðarútlitini eru hesum viðvíkjandi. Ráðstevnan verður í Norðurlandahúsinum fríggja- og leygardagin.

Stigið til ráðstevnuna hevur Norðurlandska Ráðharraráðið tikið. Um 170 fólk hava teknað seg. Høvdur onkur framvegis hug at koma til onkran einstakan fyrilestur ber til at gera vart við tað í møttokuni í Norðurlandahúsinum.

Embættisfólkini hjá Norðurlandska Ráðharraráðnum og arbeidsbólkurin undir ráðnum, sum tekur sær av verkætlanunum mainstreaming, sum eisini er umrøtt í blaðnum í dag, koma til Føroya mikukvöldið, og hósdagin verður fundur á Hotel Føroyum. Hóskvöldið koma tey, sum skulu halda fyrilestur.

Umboð fyrri politisku

flokkarnar í Føroyum eru boðin við umframt landsstýrisfólkini.

Helena Dam á Neystabø, landsstýriskona við ábyrgd av javnstøðulógini, setir ráðstevnuna fríggjamorgunin kl. 10. Fimm fyrilestrar verða hósdagin, Mona Danielson úr Svøríki leggur fyrri við at røða um kynsperspektivið í norðurlandska samstarvinum, Drude Dallerup úr Danmark fer at halda fyrilestur um arbeidsmarknaðin og kynsperspektivið og Susanne Jungerstam úr Finnlandi, ið er í ferð við at skriva eina doktararitgerð um javnstøðupolitikk í Álandi, Grønlandi og Føroyum fer at røða um evnið.

Jessie Kleeman úr Grønlandi fer at tosa um mentanarligar broytingar og hvussu tær ávirka javnstøðu ímillum kynini og Kirsten Brix úr Føroyum fer at tosa um kyn og mál.

Leygarmorgunin leggur Hans Pauli Strøm, sosiologur, fyrri við at tosa um siðbundna samfelagið í broyting og siðani fara umboð úr øllum norðurlondunum at tosa um javnstøðustrategiir og hættir. Maria á Dul fer at kunna hinar norðurlendingarnar um, hvussu arbeidid gongst við føroysku verkætlanini.

Seinnapartin leygardagin verður endaligt orðaskifti við pallborði.

Maria á Dul, samskipari:

Javnstøða skal inn í gerandisdagin

- Endamálið er at fólk verða tilvitað um javnstøðu og at tað verður natúrligt í okkara gerandisdegi at seta bæði kynini javnt, sigur Maria á Dul, samskipari av verkætlanini, sum kannar, hvussu kynsbýtið er millum arbeidsfólkið á stovnum fyrri børn og ung, og hví.

TURID KJØLBRO

Javnstøða er framvegis ikki ein natúrligur partur í okkara gerandisdegi og hugaheimi. Meginreglan í javnstøðulógini, sum varð samtykt í 1994 eftir tógvið stríð, er at eingin, hvørki kvinna ella maður, má vera fyrri mismuni vegna kyn. Tað er misjavn, hvussu ymsu norðurlondini fylgja andanum í lógini, men tað er eyðvitað, at í teim stóru norðurlondunum er javnstøða ein størri sjálvfylgja enn í teim smáum.

Undir Norðurlandska Ráðharraráðnum er ein sokallað mainstreamingsverkætlan við tiltøkum og partsverkætlanum, sum hava til endamáls at arbeida javnstøðuhugsjónina inn í tað dagliga arbeidid. Øll norðurlondini eru í holt við hvør sína verkætlan, sum í ein ella annan mun hevur í hyggju at arbeida javnstøðuhugsjónina inn í høvudsrákið innan ungdoms- og arbeidsmarknaðarpolitikk. Allar verkætlanirnar skulu savnast til eina stóra verkætlan og hetta arbeidid skal verða liðugt komandi ár.

Føroyska verkætlanin snýr seg um arbeidsmegina innan dagstovnar fyrri børn og ung. Hetta er eitt øki, har mest sum bara konufólk hava arbeid. Verkætlanin skal í fyrsta lagi kanna um kynsperspektivið á stovninum er tilætlað hjá stovnsleiðslunum ella um tað er tilvildarligt. Og í øðrum lagi, hvussu mannagongdin er, tá ið nýggj lesandi verða tikið inn á Pedagogskúlan.

- Seinnu árin hava vit sæð, at nógvir ungir menn hava valt at fara á dagstovn at arbeida, tá ið teir eru lidnir við skúlan. Dagstovnarir eru rættliga kvinnudominerandi og tí er áhugavert at finna út av, hví hesir ung mennir hava hug at royna hetta arbeidid. Vit kunnu til dømis finna út av, hvussu tað verður tikið ímóti teimum og hvussu tað verður uppfatað, at teir arbeida við børnum, av leiðaranum á stovninum, starvsfólkunum, foreldrunum og børnunum.

- Upprunliga er tankin til verkætlanirnar sprottin av Kvinnuráðstevnuni, sum var í Peking fyrri nógurum árum síðani, við øðrum orðum frá kvinnum sjálvum, sigur Maria á Dul, samskipari.

Tað er eisini áhugavert at kanna, hvat verður av hesum monnum, halda teir fram við at arbeida við børnum ella er tað bara nakað teir gera fyrri eina tíð, sigur Maria á Dul.

- Mín varhugi er, at flestu mannfólkini, ið koma út av Pedagogskúlanum velja serstovnar sum sitt framtíðar arbeidsplass og ikki dagstovnar. Hví tað er so kundi eisini verið áhugavert at funnið út av, sigur Maria á Dul.

Ein orsök til, at so fá mannfolk velja at arbeida við børnum er, at slíkt arbeid hvørki privat ella alment, verður virt á jøvnum fæti við annað arbeid.

- Tað kemst helst av, at vit fata dagstovnar sum ansingarpláss heldur enn sum eitt pedagogiskt tilboð til børn, har tey kunnu mennast, sigur Maria á Dul.

Hvagar gongur rákið
Mannagongdin í verkætlanini er at fáa til vega hagtøl, sum lýsa støðuna í dag, og

fáa viðtal við útvaldar persónar, sum arbeida innan øki, har dentur serliga verður lagdur á framtíðarætlanir. - Á tann hátt skulu vit finna út av, hvagar rákið gongur. Eru tað til dømis mannfolk, sum søkja inn á stovnar og ikki fáa arbeid, og eru tað mannfolk, sum søkja inn á Pedagogskúlan og ikki verða tikið upp. Verkætlanin er ein roynd at staðfesta hesi viðurskifti, sigur Maria á Dul.

Farið varð undir í fjør. Ábyrgdina av henni hevði Heri Kragestein, men av tí hann er farin í farloyvi, hevur Hildur Patursson tikið við. Ein flokkur á Pedagogskúlanum ger ein part av tí praktiska arbeidinum.

Hvat skulu vit brúka niðurstøðuna í hesi verkætlanini til?

- Endamálið er jú at gera fólk tilvitað um javnstøðu og fáa javnstøðuhugsjónina natúrliga inn í okkara gerandisdag. Tað snýr seg um vitan, sigur Maria á Dul.

Ætlanin er at gera ein

bóking, sum lýsir úrlitini av ymsu verkætlanunum og sum annars greiðir frá støðuni og framtíðarætlanunum í mun til arbeidsmegina á dagstovnum sæð út frá einum javnstøðuperspektivi. Á ráðstevnuni Smátjóðir, kyn og visjónir, sum byrjar í Norðurlandahúsinum fríggjadagin, skal Maria á Dul greiða frá, hvussu gongst við verkætlanini.

- Tað er rættiliga stór líkasæla, tá ið tað snýr seg um javnstøðu í Føroyum. Tú skalt orka øgiliga væl at seta slíkt í gongd og fylgja tí upp. Tað er lætt at missa mótið, tá tað verður so strævið.

Er javnstøða framvegis eitt illavordid orð í Føroyum?

- Ja, sjálvt um fólk vilja vera við, at vit eru komin langt á økinum, so er hugburðurin framvegis tann, at javnstøða er ikki nakað vit skulu brúka tíð uppá, sigur Maria á Dul at enda.

Mentanarvirðislønir M. A. Jacobsens og Barnabókaheiðurslønir Tórshavnar Býráðs

Hósdagin 17. september, klokkan 17 handar Tórshavnar Býráð Mentanarvirðislønir M. A. Jacobsens og Barnabókaheiðurslønir Tórshavnar Býráðs í Sjótleikarhúsinum.

Øll hava atgongd.

Tórshavnar býráð